

fakty umožňujú konkrétnejšie charakterizovať kandidátov na základe získaných údajov o povelaní, veku, pohlaví atď., určiť stupeň intenzity prílivu nových členov do strany podľa jednotlivých profesií, zistiť činiteľov, ktorí rozhodujúcim spôsobom vplývajú na vstup do strany, vytvoríť si určitú predstavu o ideovom profile kandidátov atď.

Výsledky výskumu poslúžia stránickým inštitúciám pri ďalšej výstavbe strany.

(ak)

● ČO S DEĽBOU PRÁCE? — Jednou z najhumánnejších ideí klasikov marxizmu-leninizmu je nepochybne idea odstránenia starého systému deľby práce v podmienkach beztriednej spoločnosti. Akademik S. G. Strumilin vo svojej štúdií *Na putjach postrojenija kommunizma** okrem iných problémov, súvisiacich s prechodom ku komunizmu, dotýka sa aj tohto.

Predovšetkým konštatuje, že niektorým autorom sa táto idea zdá zastaralou a utopickou a že iní dokonca tvrdia, že v praxi budovania socializmu a komunizmu dochádza skôr k prehľbovaniu deľby práce. S tým nemožno súhlasiť, hovorí akademik Strumilin. Je síce pravda, že v Sovietskom sväze deľba práce existuje aj dnes, no tento fakt iba potvrdzuje Leninov názor, že danú úlohu nemožno splniť v krátkom čase.

Pristupujúc k otázke rastúceho množstva povolání, podotýka, že ide vlastne o rast v počte ich názvov v rôznych výrobných. Keď použijeme skutočne vedeckú klasifikáciu, ukáže sa, že namiesto niekoľko tisíc povolání a špecializácií dostaneme 318, ktorým sa venuje viac ako 50 % pracujúcich v národnom hospodárstve Sovietskeho sväzu.

Akademik Strumilin ďalej poukazuje na to, že dokonca aj tí, čo ešte hovoria o prehľbovaní deľby práce v SSSR, musia priznať, že v súvislosti so zdokonaľovaním techniky miznú povolania späť s ťažkou nekvalifikovanou ručnou prácou, že spolu so špecializáciou zariadení dochádza i ku koncentrácii špecializovaných operácií, čím robotník prestáva byť subjektom výlučne fyzickej práce a je nútený vykonávať čoraz väčší počet funkcií duševnej práce. To ho nepochybne zblízuje s technickými a inžinierskymi kádrami. Už dnes teda môžeme jasne pozorovať tendencie, ktoré vy-

vrcholia v komunizme za podmienok najrozšírenejšej automatizácie, keď prechod od deľby práce k spĺvaniu špecializácií bude pravidlom a nie výnimkou.

(rr)

● DIELO AJ PRE FILOZOFOV. — Filozofia a matematika boli si vždy veľmi blízke a vzájomne sa plodne ovplyvňovali. Ba meno nejedného známeho matematika nájdeme aj medzi menami významných filozofov. Dnes, pri značnej špecializácii vied a bohatej diferencovanosti samej filozofie, zostal bezprostredný kontakt filozofie s matematikou hlavne v niektorých disciplínach, predovšetkým u logikov a pracovníkov v špeciálnych prírodovedných disciplínach. Avšak nielen im, ale aj záujemcom o dejiny vied a vývin vedeckého myslenia vôbec P. Labérenne odporúča do pozornosti novú prácu autorského kolektívu Nicolas Bourbaki *Základy dejín matematiky*¹. Podľa Labérenna ide o pozoruhodné a metodicky podnetné dielo nadaných matematikov (Nicolas Bourbaki je kolektívny pseudonym). Na rozdiel od bežného typu prác z histórie vied, ktoré bazirujú na detailoch svojich špeciálnych disciplín a neprenikajú za ne k celku ľudského vedenia, táto kniha podáva nielen vnútorný mechanizmus matematických objavov, ale odhaľuje aj ich historický dosah a základné historicko-vývinové tendencie. A preto toto dielo podľa Labérenna — napriek určitým, a na prvý pohľad značným nedostatkom (napr. neujasnenosť pojmu pravdy v matematike, nezakryvané sympatie k formalizujúcim tendenciám súčasnej matematiky a zaznávajúce tradičných foriem atď.) — vytvára presvedčivý obraz o vývine matematiky ako o vrcholne presnom nástroji ľudského poznania, schopnom chápať tak najvšeobecnejšie analógie, ako aj analyzovať veľmi zložité štruktúry.

(cv)

● V ČOM HĽADAŤ PODSTATU KULTÚRNEJ REVOLÚCIE? — Otázky kultúrnej revolúcie upútávajú v súčasnej dobe pozornosť mnohých teoretických pracovníkov u nás i v zahraničí. Medziiným sa diskutuje aj o podstate socialistickej kultúrnej revolúcie. Zaujímavú myšlienku v súvislosti s tým vyslovil mladý bulharský filozof Stojan Michajlov vo

¹ Nicolas Bourbaki, *Éléments d'histoire des mathématiques*, Paris, Herman 1960.

* Socekgiz, Moskva 1959, 104 strán.